Aprendre dels fracassos



Per PepMaria el dl., 30/07/2012 - 09:00

Els llibres d'auto-ajuda i els dirigents empresarials que reflexionen sobre la carrera professional acostumen a parlar sobre els fracassos de la vida i de la professió com a ocasions per a aprendre. Ara que comença el mes d'agost (vacances, treball més pausat), pot ser bo preguntar-se: què podem aprendre dels fracassos? Penso que aquesta pregunta obre una reflexió a quatre nivells:a) Reflexió sobre els errors que he comès en l'ús de mitjans per aconseguir les finalitats que m'havia proposat. He dedicat prou/massa temps a tal o tal altra finalitat? M'he fixat en les variables o els aspectes més rellevants per a aconseguir tal o tal altre objectiu? He sospesat amb realisme els escenaris que condicionaven les meves opcions? He implicat les persones o organitzacions que em podien ajudar a aconseguir un objectiu?b) Reflexió sobre les finalitats que m'havia proposat. En altres paraules, reflexió sobre el concepte d'èxit. La idea de fracàs és l'altra cara de la moneda de la idea d'èxit. De fet, la realitat d'un fracàs pot constituir una ocasió propícia per a preguntar-me si hi ha aspectes que val la pena d'incloure o excloure en la meva idea d'èxit. Tal vegada descobreixo que l'èxit que perseguia està mal dirigit, o és massa estret. He perseguit només el meu èxit individual a curt termini? Quines dimensions a part d'aquesta hauria d'incloure en la meva idea d'èxit? Quines persones o grups hauria de posar a la llista dels beneficiaris de la meva idea d'èxit? En quin horitzó temporal estic avaluant el meu èxit? Notem que fer-se aquestes preguntes no vol dir necessàriament flagel·lar-se mentalment o despertar la mala consciència: segurament he estat fent coses per als altres o treballant per opcions a llarg termini; el que passa és que potser no els he inclòs explícitament en les meves finalitats o en la meva idea d'èxit. Per això, respondre aquestes preguntes pot suposar l'agradable constatació que faig més el bé o sóc més llarg de mires del que em pensava. O que, finalment, tal o tal altre fracassos són també signe que estic treballant seriosament, i me n'he d'alegrar.c) Reflexionar sobre la meva vida com un valor més enllà de l'èxit o el fracàs. Algunes preguntes en aquest nivell poden ser: Visc per a treballar o treballo per viure? Faig coses que crec que s'han de fer, independentment de si el resultat és un èxit o un fracàs? Em valoro només per les coses que faig, o també perquè, més enllà del que faig, tinc una dignitat que res (cap èxit ni cap fracàs) ni ningú no em pot llevar? Com diu Helen Prejean, una monja dedicada a acompanyar condemnats a mort al EUA: "Som millors que els nostres pitjors actes". Jo sóc més que els meus fracassos (i més que els meus èxits, que em poden pujar al cap). Com estic equilibrant el treball i el descans? En quins aspectes he oblidat que, a més de ser una treballadora, sóc una ciutadana, una veïna del barri, una esposa, una mare, una filla, una germana, una lectora de novel·les o poemes, una aficionada a la música, una esportista amateur? d) Reflexionar sobre la vida dels qui han fracassat o dels qui pateixen. Un fracàs propi em pot fer més sensible a vides escruixides i estimular la meva solidaritat amb elles. Valoro les persones pel que poden aportar a la societat, o per una dignitat que res ni ningú no els pot llevar? Com m'he apropat a les realitats de pobresa o malaltia que em toquen de més lluny o de més a prop? Com he contribuït, en tant que professional, ciutadà veí o parent, a acompanyar aquestes realitats? I aquí em permeto repetir-me: fer-se aquestes preguntes no vol dir necessàriament flagel·lar-se mentalment o despertar la mala consciència: respondre-les pot suposar l'agradable constatació que "sóc més bona persona" del que em pensava.Treballar aquests quatre nivells del fracàs no és senzill. Treballar per la solidaritat- especialment si no volem usar la coerció - no té resultats satisfactoris a curt termini. Aquí ens pot confortar un text de l'escriptor uruguaià Eduardo Galeano, que es titula justament "La alegría de nuestros errores"*Nosotros tenemos la alegría de nuestras alegrías y también tenemos la alegría de nuestros dolores.Porque no nos interesa la vida indolora que la civilización del consumo vende en los supermercados.Y estamos orgullosos del precio de tanto dolor que por tanto amor pagamos. Nosotros tenemos la alegría de nuestros errores, tropezones que muestran la pasión de andar y el amor al camino. Tenemos la alegría de nuestras derrotas porque las luchas por la justicia y la belleza valen la pena también cuando se pierde. Y sobre todo tenemos la alegría de nuestras esperanzas en plena moda del desencanto, cuando el desencanto se ha convertido en artículo de consumo masivo y universal. Nosotros seguimos creyendo en los asombrosos poderes del abrazo humano.*En qualsevol cas, que tinguem un bon mes d'agost i fins al mes de setembre!